

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji . . .	2,55 zł.
Z odnośnieniem i w agencjach . . .	2,65 „
Na pocztę, już z odnośnieniem . . .	2,89 „
Kwartalnie w ekspedycji . . .	7,65 „
Na pocztę, już z odnośnieniem . . .	8,67 „

Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części — — — kwoty abonamentowej. — — —

OGŁOSZENIA:

na 4 s ronie 6 lin. od wiersza mm. lub jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczy w guldenach. Tłumaczenia i ogł. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogł. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia — — — się nie gwarantuje. — — —
Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Poniedziałek: Małgorzaty
Wtorek: Barnaby

CHOJNICE, wtorek dnia 11. czerwca 1929 r.

Słońca wschód 3.40 zachód 20.19
Księżycy wschód 7.40 zach. — —

Potrzeba nam silnych charakterów

Uskarżamy się ogólnie w dzisiejszych czasach na brak tegich charakterów. Winę za to ponosi częściowo wadliwy system wychowawczy naszego wieku. Dzisiejsza pedagogika bowiem wychodzi z błędnego założenia, jakoby człowiek z natury swej był dobrym, a wszelkie zbrocenia, jakoby były tylko owocem i skutkiem wpływu otoczenia. Dlatego przecenia się w całym systemie wychowawczym zle zrozumianą wolność osobistą, a zapoznaje wartość zaparcia się, umartwienia i podporządkowania pod wolę drugich, jako czynników wychowawczych, jako czynników twórczych charakteru.

Niestety, mimo tych wszystkich ulepszeń, metod i środków wychowawczych, zanik prawdziwych charakterów daje się coraz bardziej odczuwać. W całej tej pracy za mało uprzytomniamy sobie tę głęboką, a zarazem tragiczną prawdę, że człowiek poczęty jest w nieprawościach i skłonny do złego od młodości swej, że w tym człowieku charakter wyrabia się tylko przez twarde ćwiczenia w pokonywaniu własnych zachcianek i namiętności — przez chrześcijańskie umartwienie.

Dawna surowa szkoła, choć grzeszyła często pod względami dydaktycznymi, dawała społeczeństwu więcej ludzi charakteru. „Homines sunt voluntas” powiedział z cudowną zwięzłością św. Augustyn. O wartości człowieka stanowi wola. Nie wiedza, ale siła i tężyna woli stanowić będzie o jego szczęściu. Prawdę tę miała na oku dawna szkoła i do tego ideału zmierzała wszelkimi środkami.

Słyszysz się często, że dawniejsze szkolnictwo swoim systemem zabijało wolę i samodzielność jednostki, wychowywało ludzi tłumy. Jednak tak nie jest, tak okrzykane dzisiaj średniowiecze moze się poszczycić szeregiem ludzi pełnych charakteru, ludzi silnych i oryginalnych. Przeciż i owi wielcy mężowie Odrodzenia byli produktem dawnego wychowania. Natomiast czasy Odrodzenia i wiek Oświecenia, wiek wybujałego indywidualizmu, datują zanik i miękkość charakteru. Dziś mamy ludzi uczonych we wszystkich kierunkach wiedzy, ale prawdziwe charaktery są rzadkością.

Dawniej mówiono ludziom o obowiązkach dziś o prawach, o autonomji. Spełnianie jednak tych obowiązków wymagało więcej ofiarności i zaparcia się własnego ja, więcej hartu woli, aniżeli dzisiejsza inicjatywa jednostki w rządach autonomicznych, a tem samem spełnianie tych obowiązków przyczynia się w większej mierze do wyrobienia woli, niżli obecny system.

Zaparcie się siebie, wyrzeczenie się własnego ja jest podatniejszym podłożem dla tworzenia się charakteru, niżli życie łatwe i wygodne bez troski. Takie życie okazuje się wprost zabójczem — widzimy tego najlepszy przykład u rodzin o licznej potomstwie, gdzie każde dziecko od wczesnej młodości składa ofiary za własnego ja na ołtarzu dobra rodzinnego w przeciwstawieniu do rodzin o jednym lub dwu dzieckach, którym na niczem nie zbywa.

Podziwiamy hart Wielkopolski — ale ona nabyła tego hartu w walce z ciemną osobistą ofiarą. Zachwyca nas męskość Kaszubów z ich pieśnią: Kaszuby nie przyjdą do zguby, ale wytworzyła ją wiekowa walka o byt.

Ofiara i zaparcie się to konieczne warunki tegich charakterów. Nie usuwajmy ich z naszego systemu wychowawczego, ale niech wzniosły ideał chrześcijański umartwienia osobistego przyswieca szkoleniu przyszłych pokoleń.

„Przegląd Katolicki.”

Beczki prochu na zachodniej granicy Polski Zbrodnicza propaganda niemiecka na Pomorzu

(Od naszego korespondenta pomorskiego.)

I. Grudziądz 9 czerwca.

Cicha i spokojna Ziemia Pomorska, przeżywa jąca dni swoje wśród pięknych borów i jezior przy boku umiłowanej Macierzy, zaczyna znowu płonąć ogniem propagandy niemieckiej, zdążającej do pozbawienia nas wybrzeży morskich.

Ci, co niedawno wyruszyli na podbój Eurpy, okuci w kradzioną miedź i stal i wymordowali miliony niewinnych ofiar na wszystkich frontach bojowych Europy i Azji, zdążają dziś ponownie do wywołania krwawej zawieruchy wojennej. Ustawili beczki prochu wzdłuż naszych granic zachodnich, uwijają się w około nich z zapalonym lontem w rękę, nie bacząc na to że wzniesiony pożar ogarnąć może terytorja znacznie większe, niż objąć jest w stanie oko zbrodnicznych junkrów pruskich, dążących do nowych zaborów na wschodzie Europy.

Ostatnie miesiące i tygodnie przyniosły bowiem kilka faktów, mówiących tak jasno i wyraźnie o zamiarach niemieckich oderwania od Polski Pomorza i G. Śląska, że opinja polska została ostatnio poważnie zaniepokojona. Zewsząd odezwały się też głosy, ażeby sprawę tych złowrogich dążeń niemieckich poddać pod sąd wszystkich pozostałych narodów Europy.

Faktem jest już ustalonym, nie pozostawiającym najmniejszych wątpliwości, iż najbliższym celem potężnych dziś już Niemiec jest zagarnięcie terytorjum, oddzielającego Prusy Wschodnie od pozostałej Rzeszy. Na dalszym planie jest dopiero Górny Śląsk i inne ziemie polskie. Ostatnie wystąpienie delegata niemieckiego dr. Schachta na konferencji reparacyjnej w Paryżu, wystąpienie dotyczące właśnie tych zaborczych planów, było urzędowym przyznaniem się rządu niemieckiego do chęci rozbioru Polski.

Nie wspominając tu na razie o potężnych zbrojeniach Niemiec, o ich wysiłkach w kierunku rewizji granic Polski na forum polityki międzynarodowej, — przypatrzmy się, jak wyglądają dotyczące wysiłki niemieckie wewnątrz naszego kraju.

Ponieważ tereny, oddzielające Rzeszę Niemiecką od Prus Wschodnich zamieszkuje Kaszubi, dlatego też Niemcy już nie od dzisiaj starają się ich pozyskać dla siebie. Mimo czynności naszych władz propaganda niemiecka szerzy się bar-

dzo silnie na Kaszubach, a głównym jej celem jest na razie zerwanie łączności duchowej i materialnej z resztą naszego kraju.

Rząd niemiecki łoży miliony marek złotych na tę propagandę, a fundusze te w głównej części idą na zaspokojenie potrzeb materialnych u tych mieszkańców Pomorza, a głównie wybrzeża i terenów nadgranicznych, u których uświadomienie narodowe jest jeszcze bardzo słabe i którzy nie mają możności korzystać z kredytów polskich.

Najwięcej starają się Niemcy o właścicieli ziemskich, kupców, przemysłowców i rzemieślników, rekrutujących się albo z Niemców, albo też z wapiących Polaków, a zamieszkujących tereny, położone najbliżej granicy niemieckiej. Z nadzwyczajną łatwością otrzymują oni za pośrednictwem niemieckich banków w Polsce, banków gdańskich i holenderskich pożyczki, dochodzące nieraz do poważnej wysokości.

Jednym z głównych dążeń niemieckich jest też, aby prywatna własność niemiecka na Pomorzu nie tylko się nie kurczyła, ale rozszerzała się jak najwięcej. Poprostu żadnemu Niemcowi nie wolno jest sprzedawać swej posiadłości w ręce polskie. Skoro tylko który z nich jest w kłopotach materialnych, natychmiast otrzymuje odpowiedniej wysokości pożyczkę, aby tylko pozostał na swej placówce i przygotował grunt pod przyszłe zajęcie Pomorza przez wojska niemieckie.

Do tego samego celu idą Niemcy konsekwentnie i w granicach swojego kraju, a mianowicie na pograniczu polskim czynią daleko idące przygotowania. Policja i różne organizacje wojskowe pograniczne po stronie niemieckiej składają się przeważnie z ludzi, pochodzących z dawnej armji niemieckiej i przepojonych duchem odwetu względem Polski. Władając przytem najczęściej nieźle językiem polskim, czynią wszelkie wysiłki aby tylko zniechęcić ludność pograniczną do Polski. Dla tych celów nie szczędzą Niemcy wcale okazań nawet funduszu. Nad granicą polską budują okazałe gmachy celne, wygodne domy dla strażników, naprawiają drogi, budują potrzebne i niepotrzebne koleje, aby tylko wskazywać ludności polskiej na wzmagający się dobrobyt i potęgę Niemiec.

Następny artykuł w tej kwestji poświęcony będzie właściwej propagandzie niemieckiej na Kaszubach.
L. Lydko.

Zawody hippiczne o Puchar Narodów

zostały wczorajszej niedzieli rozegrane. — Ekipa polska zdobyła II miejsce

Warszawa, 10. 6. 1929.

Wczoraj w niedzielę o godz. 3-ciej po poł. odbyły się w Warszawie na torze łańcuchowym zawody konne o Puchar Narodów im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Do startu stanęło 6 drużyn: amerykańska, czechosłowacka, francuska, polska, rumuńska i włoska.

Pierwsze miejsce zdobyli Włosi, drugie Polacy, trzecie Rumuni, czwarte Francuzi, piąte Ame-

rykanie. Czesi wycofali się z konkurzu zaraz po pierwszym okrążeniu.

Pan Prezydent Mościcki wręczył dowódcy ekipy włoskiej puchar, poczem orkiestra zagrała włoski hymn narodowy.

Z kolei odbyły się zawody o Puchar J. Królewskiej Mości Rumuńskiej Michała. Zwycięstwo odniósł członek ekipy amerykańskiej kapitan Brockford.

Nieudany lot transatlantycki

Po kilkugodzinnej podróży pilot musiał lądować

Sztokholm, 10. 6. 1929.

Pilot szwedzki kapitan Arenberg wyleciał wczoraj w niedzielę, dnia 9 bm. o godz. 6-tej z rana na hydroplanie do Nowego Yorku, kierując się na Grenlandję.

Według nadeszłych jednak wiadomości lot transatlantycki pilotowi szwedzkiemu się nie udało, gdyż kpt. Arenberg już w Bergen musiał swoją podróż przerwać i wylądować.

